

İdare Hukuku

Hafta Sonu Bülteni

| Sayı 25
30.11.2024

Adli Yardım

"Adli yardım, Anayasa'da düzenlenen hak arama özgürlüğünün kullanılabilmesi ve adil yargılama hakkının unsurlarından olan, taraflar arasında silahların eşitliği ilkesinin hayata geçirilebilmesi için gerekli yargılama giderlerini hiç veya sıkıntıya düşmeksizin ödeyemeyecek durumda bulunan kişilere yapılacak tüm yargılama ve takip giderlerinden geçici olarak muafiyet sağlayan hukuki bir kurumdur. Adli yardım, hak arama özgürlüğünün bir gereği olarak ekonomik gücü yetersiz olan kişilerin iddia ve savunmada bulunma imkânından mahrum kalmamaları için getirilmiştir." (AYM, E.2024/78, K.2024/164, 24/09/2024, § 6)

Öne Çıkan Başlıklar

- Yenidoğan çetesi soruşturmasında ruhsatı iptal edilen 11 özel hastaneye mahkeme tarafından kayyım atandı (s. 3)
- AYM, memleketten ayrılmalarında genel güvenlik bakımından mahzur bulunduğu İçişleri Bakanlığınca tespit edilenlere pasaport verilmeyeceği yönündeki düzenlemeyi Anayasa'nın 13. ve 23. maddelerine aykırı bulmuştur (s. 3)
- Danıştay, Bölge İdare Mahkemeleri arasındaki karar aykırılığının giderilmesine ilişkin iki karar yayımladı (s. 6)
- AIHM, Ferrero Quintana/İspanya davasında, ayrımcılık yasağının ihlal edilmediğine karar verdi (s. 9)
- Conseil d'Etat tarafından 1-15 Kasım 2024 tarihleri aralığında verilen kararlar arasından seçilip yayınlanan kararlar bültenimizde (s. 10)

SEÇİLMİŞ GAZETE BAŞLIKLARI

- [Çocukların](#) her türlü şiddet, ihmal ve istismardan korunarak akıl, ruh ve beden sağlıklarının gelişimi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi ve bazı özel sağlık kuruluşlarında yaşanan [bebek ölümlerinin](#) tüm yönleriyle araştırılması, özel sağlık kuruluşlarının yenidoğan, çocuk, engelli ve yaşlılarla ilgili bakım servislerindeki uygulamalarının ve mevzuatın incelenerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amaçları TBMM’de iki adet Meclis Araştırması kurulmasına karar verildi.
- 7532 sayılı Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Resmî Gazete’de yayımlandı. Kanunun 9. maddesiyle 2575 sayılı Danıştay Kanunu’na aşağıdaki ek madde ve Cetvel eklenmiştir.

“EK MADDE 3- Danıştay meslek mensupları ile savcı, tetkik hâkimi ve iç denetçi kadroları bu Kanuna ekli (I) sayılı Kadro Cetvelinde düzenlenmiştir. Geçici 27 nci madde hükümleri saklıdır.”

“(I) SAYILI KADRO CETVELİ

KURUMU : DANIŞTAY
TEŞKİLATI : MERKEZ

UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
Başkan	1	1
Başsavcı	1	1
Başkanvekili	1	2
Daire Başkanı	1	12
Üye	1	96
Savcı	1	70
Tetkik Hâkimi	1-7	494
İç Denetçi	1-5	3
TOPLAM		679

- 9161 sayılı “Büyükşehir Belediyeleri, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bunların Bağlı Kuruluşlarının Borçlarına Karşılık Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilat Toplamı Üzerinden Ayrılacak Paylardan Yapılacak Kesintilere İlişkin Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar” başlıklı Cumhurbaşkanlığı Kararı [yürürlüğe girdi](#).
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği uyarınca yeniden değerlendirme oranı 2024 yılı için %43,93 (kırk üç virgül doksan üç) olarak [tespit edilmiştir](#).
- Devlet Denetleme Kurulu üyeliklerine yeni atamalar [yapıldı](#).
- Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, TBMM Başkanlığına [sunuldu](#). Teklifte öne çıkan bazı başlıklar şunlardır:

- Daha önce AYM tarafından konu bakımından yetki yönünden iptal edilen 5 sayılı CBK'da düzenlenen Devlet Denetleme Kurulu'nun görevden uzaklaştırma yetkisi, yasada tekrar düzenleniyor.
  - Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığına, Devlet Memurları Kanunu ve diğer yasal düzenlemelerde öngörülen sözleşmeli personele ilişkin mevzuatta bağlı kalmadan sözleşmeli personel istihdam edebilme yetkisi öngörülüyor.
  - Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığında kariyer meslek olarak "Cumhurbaşkanlığı Raportörü ve Raportör Yardımcısı" kadroları düzenleniyor.
- "Danıştay, Denizli'nin Avdan köyünde tarım alanlarını kömür madenciliğine açan Cumhurbaşkanlığı'nın "Acele Kamulaştırma Kararı" nı [iptal etti.](#)"
  - Esenyurt, Batman, Mardin, Halfeti, Hakkâri, Tunceli ve Ovacık Belediyelerinden sonra Bahçesaray Belediyesi'ne de kayyım [atandı.](#)
  - "Yenidoğan çetesi soruşturmasında ruhsatı iptal edilen 11 hastaneye [kayyım atandı.](#)"

SEÇİLMİŞ YARGI KARARLARI

Anayasa Mahkemesi

AYM, [E.2024/15, K.2024/159](#), 24/09/2024, §§ 14-16.

Somut davada itiraz konusu, 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun'un 6. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan "...ve manevi..." ibarelerinin Anayasa'nın 2., 17. ve 35. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talebidir.

Dava konusu olayda, operasyon görevi sırasında askerî aracın yaptığı kazada ölen asker kişinin yakınları tarafından açılan maddi ve manevi tazminat davasında itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptalleri için AYM'ye başvuruda bulunmuştur.

Dava konusu kurallar, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı bulunmuştur.

Mahkemeye göre, kurallarda idarece ödenen tutarların bir kısmının manevi zarara karşılık yapıldığı ve yargı mercilerince de manevi zarar karşılığı tazminata hükmedildiği takdirde bunun dikkate alınması

gerektiği belirtilmekle birlikte bu tür ödemelerin ne kadarlık kısmının manevi zarara karşılık yapıldığı ile ödemenin niteliğinin idare tarafından belirtilmesi gerektiğini ortaya koyan herhangi bir güvenceye ya da ölçüte yer verilmemiştir. Bu itibarla idarece maddi ve manevi zarar kapsamında olduğunu ortaya koyan ve bu ödemelerin niteliğinin ilgililer tarafından anlaşılmasını sağlayan herhangi bir güvence ve ölçüt içermeyen kuralların belirli olduğu söylenemez.

AYM, [E.2024/112](#), [K.2024/160](#), 24/09/2024, § 17.

Somut davada itiraz konusu, 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun 28/5/1988 tarihli ve 3463 sayılı Kanun'un 3. maddesiyle değiştirilen 22. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinin "...memlekette ayrılmalarda genel güvenlik bakımından mahzur bulunduğu İçişleri Bakanlığınca tespit edilenlere..." bölümünün Anayasa'nın 2., 13. ve 23. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

Dava konusu olayda, pasaportta bulunan tahdidin kaldırılması istemiyle yapılan başvurunun reddine dair işlemin iptali talebiyle açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için AYM'ye başvuruda bulunmuştur.

Dava konusu kural, Anayasa'nın 13. ve 23. maddelerine aykırı bulunmuştur.

Mahkemeye göre, kural, Bakanlığa, memlekette ayrılmalarda genel güvenlik bakımından mahzur bulunanları tespit etme yetkisi vermekle birlikte idareye tanınan bu yetkinin kapsam ve sınırları kuraldan anlaşılammaktadır. Bir başka ifadeyle kuralın belirsizliğe yol açabilecek ölçüde farklı yorumlara ve uygulamalara elverişli olduğu açıktır. Bu nedenle kuralın belirli ve öngörülebilir olmadığı, bu yönüyle kanunilik şartını taşımadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu itibarla Anayasa'nın 23. maddesi uyarınca yurt dışına çıkma özgürlüğünün ancak suç soruşturması veya kovuşturması sebebiyle sınırlanabileceği ve hâkim kararı güvencesine bağlandığı gözetildiğinde kuralla yurt dışına çıkabilmenin idarenin yetkisine bırakılarak Anayasa'da belirtilen sınırlama sebeplerine bağlanan hâkim kararı güvencesinin ihlal edildiği görülmektedir. Dolayısıyla kuralın yurt dışına çıkma özgürlüğünü Anayasa'nın sözüne ve Anayasa'da öngörülen sınırlama sebeplerine aykırı olarak sınırladığı sonucuna da ulaşılmıştır.

AYM, [E.2024/65](#), [K.2024/163](#), 24/09/2024, §§ 28-30.

Somut davada itiraz konusu, 10/6/2004 tarihli ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun'un 11. maddesinin 1/2/2018 tarihli ve 7072 sayılı Kanun'un 68. maddesiyle değiştirilen dördüncü fıkrasının Anayasa'nın 13., 48. ve 49. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

Dava konusu olayda, özel güvenlik görevlisinin özel güvenlik kartının iptaline ilişkin işlemin iptali talebiyle açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için AYM'ye başvuruda bulunmuştur.

Dava konusu kural, Anayasa'nın 13., 48. ve 49. maddelerine aykırı bulunmuştur.

Mahkemeye göre, henüz kesinleşmiş bir mahkûmiyetin bulunmadığı bir dönemde alınacak tedbirlerin, mahkûmiyetin kesinleşmesinden sonra alınacak tedbirler kadar ağır olmaması gerekir. Bu bağlamda hakkında mahkûmiyet hükmü bulunmayan, anılan suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturma açılan kişilerin güvenlik görevlisi kimlik kartının iptal edilmesinin oldukça ağır bir tedbir olduğu açıktır. Kuralla ulaşılmak istenen amaca, ilgili makamlara kimliğin iptali yönünden soruşturma- kovuşturma sonuna kadar bekleme yetkisi vermek, bu durumun iş sözleşmesinin askıda kalması hâllerinden biri olarak kabulü, tedbir işleminin değişen şartlara göre soruşturma/kovuşturma aşamalarında belirli aralıklarla gözden geçirilmesine, buna göre tedbirin kaldırılmasına veya daha hafif bir tedbir uygulanmasına imkân tanınması, tedbir kararının azami ne kadar süre devam edeceğinin belirlenmesi gibi daha hafif tedbirlerle ulaşılmışının mümkün olduğu değerlendirilmektedir.

AYM, [E.2024/78](#), [K.2024/164](#), 24/09/2024, § 28.

Somut davada itiraz konusu, 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 334. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkralarının Anayasa'nın 36. maddesine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine karar verilmesi talebidir.

Dava konusu olayda, özel hukuk tüzel kişisi tarafından açılan tam yargı davasında itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptalleri için AYM'ye başvuruda bulunmuştur.

Dava konusu kural, Anayasa'nın 13. ve 36. maddelerine aykırı bulunmuştur.

Mahkemeye göre, kural kapsamında kamuya yararlı dernek ve vakıflar dışındaki özel hukuk tüzel kişilerinin Kanun'da öngörülen şartlar oluştuğu hâlde yalnızca tüzel kişi olmaları nedeniyle adli yardım kurumundan yararlandırılmamalarının meşru amacı bulunmadığı gibi kuralla mahkemeye erişim hakkına getirilen sınırlamanın ölçülü olduğu da söylenemez.

AYM, [E.2024/99, K.2024/162](#), 24/09/2024, § 30.

Somut davada itiraz konusu, 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un 30. maddesinde yer alan "...Türk olmak ve Türkiye Darülfünunu Dışçı Mektebinden..." ibaresinin Anayasa'nın 2., 9., 10. ve 49. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

Dava konusu olayda, Yabancı uyruklu olan davacıya dış hekimi olarak çalışma izni verilmesi talebinin reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için AYM'ye başvuruda bulunmuştur.

Dava konusu kural, Anayasa'nın 10., 16., 48. ve 49. maddelerine aykırı bulunmamıştır.

Mahkemeye göre, sağlık hizmetlerinin yürütülmesi bakımından hangi alanlarda yabancılara yönelik Türkiye'de çalışma sınırlamaları konulacağı, çalışacaklarda aranacak eğitim koşulları ve diğer nitelikler ile çalışma şartlarının düzenlenmesi konularında kanun koyucunun geniş takdir yetkisine sahip olduğu açıktır.

Danıştay

BÖLGE İDARE MAHKEMESİ KARARLARI ARASINDAKİ AYKIRILIĞIN GİDERİLMESİ İSTEMİ HAKKINDA KARARLAR

DİDDK, [E. 2024/37, K. 2024/39](#), K.T. 30.09.2024

Bölge İdare Mahkemesi kararları arasındaki aykırılığın, "hukuka aykırılığı yargı yerince saptanmış ve iptaline karar verilmiş olan sınava dayalı atamaların, yargı kararının uygulanması amacıyla geri alınmasında ve personelin eski görevine iade edilmesinde hukuk aykırılık bulunmadığı" doğrultusunda giderilmesi yönünde karar:

"Başvuruya konu olan kararlar arasındaki aykırılık, "idari yargı yerince ara kararı ile istenilmesine rağmen herhangi bir hukuki engel bulunmaksızın sunulmayan sınav soru ve cevapları üzerinde davacının iddiaları yönünden yargısal denetimin gerçekleştirilmesi mümkün olmadığından, Milli Eğitim Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Unvan Değişikliği (avukatlık branşı) yazılı sınavında hukuka uyarlık

görülmeyişi" gerekçesiyle Mahkemece iptal edilen sınava dayalı atamaların, yargı kararının uygulanması amacıyla geri alınıp alınamayacağından doğmaktadır.

Aykırılığın giderilmesi istemine konu uyuşmazlıklar incelendiğinde, idarece gerçekleştirilen unvan değişikliği sınavının yargı kararıyla iptal edilmesi üzerine, hukuka aykırılığı saptanan sınava dayalı atamaların, iptal kararının uygulanması amacıyla geri alındığı görülmektedir. 02/03/2021 tarihinde gerçekleştirilen unvan değişikliği sınavı soru ve cevaplarının yayımlanmaması nedeniyle adayların itiraz hakkının kısıtlandığı, geçmiş yıllarda sorulan soruların seçiminde branşlara göre eşit davranılmadığı, sınavdaki bazı soruların hatalı olduğu iddialarıyla açılan iptal davasında Mahkemece, anılan hususlar yönünden yargısal denetimin gerçekleştirilebilmesi amacıyla, ara kararı ile davalı idareden yazılı sınav soruları ile bu sorulara ait cevap anahtarı istenmesine rağmen idarece ara kararı gereği yerine getirilmemiştir. Ara kararı ile istenilmesine rağmen herhangi bir hukuki engel bulunmaksızın sunulmayan sınav soru ve cevapları üzerinde yargısal denetim gerçekleştirilememiş ve idarece verilmeyen bilgi ve belgelere dayanan savunmaya itibar edilemeyerek sınavın iptaline karar verilmiştir.

Erzurum Bölge İdare Mahkemesi dosyasında uyuşmazlık, yargı kararları üzerine idarelerin gecikmeksizin işlem tesis etmesi ve eylemde bulunmasının anayasal ve yasal bir mecburiyet olduğu (nitekim idarece yeni sınav yapıldığı), Mahkeme kararı doğrultusunda davacının avukat kadrosundan alınarak öğretmen kadrosuna atanmasında hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddi ile sonuçlanırken; Bursa Bölge İdare Mahkemesi dosyasında uyuşmazlık, davacının atanmasına esas olan unvan değişikliği sınavının iptaline ilişkin Mahkeme kararının gerekçesi dikkate alınmadan davacının öğretmen kadrosuna atanmasına dair dava konusu işlemde, idari istikrar, hukuki güvenlik, belirlilik ve öngörülebilirlik ilkeleri yönünden hukuka uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptali ile sonuçlanmıştır.

Bakılan dosyada, ilgililerin öğretmen kadrosundan avukat kadrosuna atanmalarının dayanağı olan unvan değişikliği sınavı, yargı yerince hukuka aykırı bulunarak iptal edilmiş ve anılan iptal kararı istinaf aşamasından geçerek kesinleşmiştir. Hukuka aykırılığı yargı yerince saptanmış ve iptaline karar verilmiş olan işlemin tesis edildiği tarihten önceki hukuki durumun tekrar tesis edilmesi gerektiği tartışmasızdır. Nitekim aykırılığa konu uyuşmazlıklarda idare yargı kararını uygulamak amacıyla, hukuka aykırılığı tespit edilen atamaları geri almış ve yeni sınav yapmıştır."

Açıklanan nedenlerle; Bölge İdare Mahkemesi kararları arasındaki aykırılığın, "hukuka aykırılığı yargı yerince saptanmış ve iptaline karar verilmiş olan sınava dayalı atamaların, yargı kararının uygulanması amacıyla geri alınmasında ve personelin eski görevine iade edilmesinde hukuk aykırılık bulunmadığı" doğrultusunda giderilmesine kesin olarak oybirliği ile karar verildi.

DİDDK, E. 2024/51, K. 2024/36, K.T. 25.09.2024.

Kanun'un yürürlük tarihi itibarıyla (A) grubu için öngörülen zorunlu en az bekleme süresini doldurmuş olanların terfi tarihlerinin Kanun'un yürürlük tarihine göre değerlendirilmesi gerektiği; bu durumda bulunup da Kanun'un yürürlük tarihi itibarıyla (A) grubu için öngörülen en az bekleme süresinden fazla süreyle beklemiş olanların ise bu fazla bekledikleri süre için bir hakları bulunmadığı yönünde karar:

“İncelemeye konu başvuruda giderilmesi istenen aykırılık, 7196 sayılı Kanun'a göre (B) grubundan (A) grubuna geçişi yapılan polis amirlerinin terfi tarihlerinin, Kanun'un yürürlük tarihi olan 24/12/2019 tarihine göre değerlendirilip değerlendirilemeyeceğine ilişkindir. İncelemeye konu dosyalarda, davacıların talepleri idare tarafından, Kanun'un geçici 26. maddesinin 4. fıkrasına göre reddedilmiş olup konu bu hususla sınırlı olarak değerlendirilmiştir

Bölge İdare Mahkemesi kararları arasındaki aykırılığın, 3201 sayılı Kanun'un geçici 26. maddesinin 7196 sayılı Kanun ile değişik 4. fıkrasına göre, (B) grubu polis amirlerinden, fıkranın yürürlüğe girdiği 24/12/2019 tarihinden önce en az dört yıllık yükseköğretim kurumunu bitirmiş olup fıkranın yürürlük tarihi itibarıyla (A) grubuna geçişleri yapılanlardan, yine Kanun'un yürürlük tarihi itibarıyla (A) grubu için öngörülen zorunlu en az bekleme süresini doldurmuş olanların terfi tarihlerinin Kanun'un yürürlük tarihine göre değerlendirilmesi gerektiği; bu durumda bulunup da Kanun'un yürürlük tarihi itibarıyla (A) grubu için öngörülen en az bekleme süresinden fazla süreyle beklemiş olanların ise bu fazla bekledikleri süre için bir hakları bulunmadığı yönünde giderilmesine oyçokluğu ile karar verildi.”

Karşı Oy:

“Kanun'un amacının rütbe terfiine, bunların tarihlerine ya da sürelerine ilişkin bir düzenleme yapmak olmadığı; gruplar arası geçişe ilişkin düzenleme yapmak olduğu ve yine Kanun'da açık bir şekilde (B) grubundan (A) grubuna geçenlerin buldukları rütbede (A) grubu polis amirleri için belirlenen süreden fazla çalışmış olmalarının geriye yönelik herhangi bir hak doğurmayacağına hükme bağlandığı göz önünde bulundurulduğunda, yargı yerlerince yorum yapılmak

suretiyle rütbe terfi için öngörülen tarihlerin ve sürelerin değiştirilemeyeceği sonucuna varılmıştır. Açıklanan nedenlerle, aykırılığın, davaların reddi yönündeki Ankara Bölge İdare Mahkemesi 3. İdari Dava Dairesi kararı doğrultusunda giderilmesi gerektiği oyuyla, karara katılmıyoruz.”

SEÇİLMİŞ KARŞILAŞTIRMALI HUKUK GELİŞMELERİ

AIHM

- [Ferrero Quintana v. İspanya](#) davasında Mahkeme, genel ayrımcılık yasağının ihlal edilmediğine karar vermiştir.

Dava, Bask Bölgesi Özerk Topluluğu'ndaki (Ertzaintza) çeşitli polis memuru pozisyonlarını doldurmak için yapılan bir kamu yarışması için azami 35 yaş sınırının uygulanmasıyla ilgiliydi. Çeşitli yarışma testlerine katılmasına geçici olarak izin verilen başvuran- 60 kişi arasından 49. sırada yer almıştır- sonuçta yaş sınırının üzerinde olduğu gerekçesiyle işe alınmamıştır.

Mahkeme, Ertzaintza'daki en alt rütbedeki polis memurları için ilgili dönemde azami 35 yaş sınırı getirilerek pozisyonlara kabulün kısıtlanmasının, bu özerk polis gücünün işlevsel kapasitesini sağlamak ve sürdürmek için gerekli olduğunun tespit edildiğini belirtmiştir.

Fransız Danıştay'ı

- Sendikaların ve özel şahısların başvurusu üzerine Conseil d'Etat, kolejlerde Fransızca ve matematik öğretimi için “ihtiyaç grupları” oluşturulmasının 1975 tarihli Haby yasasında yer alan “tek meslektaş” ilkesine aykırı olmadığına [karar verdi](#).

Ancak, böyle bir reformun Eğitim Bakanı'nın basit bir emri ile değil, Başbakan'ın bir kararnamesi ile yapılması gerektiğine işaret etmiştir. Bu nedenle Yüksek Mahkeme, 15 Mart 2024 tarihli “ihtiyaç grupları” kararnamesini iptal etmiş, ancak bu iptalin, eğitim-öğretim yılı boyunca kolejlerin organizasyonunu aksatmamak için yalnızca bir sonraki eğitim-öğretim yılının başında yürürlüğe gireceğini belirtmiştir.

- Conseil d'Etat, vefat eden kocasıyla birlikte başlattığı tıbbi destekli üreme programına devam etmesinin reddedilmesine itiraz eden dul bir kadının [itirazını reddetti](#).

2021'deki Biyoetik Yasasından bu yana, tıbbi destekli üreme, bir çift için, çiftin üyelerinden birinin ölmesi durumunda kesintiye uğrayan

bir “ebeveynlik projesine” yanıt vermeyi amaçlamaktadır. Yüksek Mahkeme, Fransız Parlamentosu tarafından getirilen yasağın, her Devletin Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi'nin uygulanmasında sahip olduğu takdir marjına girdiğine karar vermiştir.

1-15 Kasım 2024 tarihleri aralığında Conseil d’Etat tarafından verilen kararlardan seçilmiş içtihatlar:

Enerji: “Enerji Kanunu'nun L. 100-4 maddesinin I. fıkrasının 4^osi, yenilenebilir enerji alanında Devlet faaliyetleri için gelecekteki hedefleri belirlemekle sınırlıdır. Bu nedenle normatif bir kapsamı yoktur.” [CE, 6 Kasım 2024, Société Eolise ve Association Energies renouvelables pour tous, n°s 471039, 475298, A.](#)

Sağlık: “Zorunlu aşılara atfedilebilecek bir zarar için tazminat talebini karara bağlayan Danıştay, makrofaj miyofasciitis semptomları ile alüminyum tuzlarına dayalı adjuvanlar içeren bir aşının uygulanması arasında nedensel bir bağlantı olasılığının, bilimsel bilginin en son durumu göz önüne alındığında göz ardı edilemeyeceğine karar vermiştir.” [CE, 7 Kasım 2024, M. D... et autres, n° 472707, A.](#)

Çevre: “Soruşturma sonucunda projenin Çevre Kanunu Madde L. 511-1'e uygunluğunu sağlamak için herhangi bir ek gereklilik bulunmadığı tespit edilirse, hâkim, koruma altındaki türlerin korunmasını etkilediği gerekçesiyle bir çevre iznini iptal etmeden önce işlemleri durdurmak zorunda değildir.” [CE, 6 Kasım 2024, Ministre de la transition écologique et de la cohésion des territoires et Société Gourville Energie, n° 477317, B.](#)

Konut: “Devletin, yeniden konut edinme talebinin önceliğini ve aciliyetini tanımayı hukuka aykırı bir şekilde reddetme yükümlülüğü, yaşam koşullarının bozulması gerekçesiyle devreye girebilir”. [CE, 7 Kasım 2024, M. B..., n° 465886, B.](#)

Sorumluluk: “Bir kamu hastanesinin görevi kötüye kullanması sonucunda ölen bir hastanın en yakın akrabasına, ölüm sonucunda gelişen depresyondan kaynaklanan maddi ve manevi kayıplar için tazminat ödenebilir.” [CE, 7 Kasım 2024, Mme B..., n° 475952, B.](#)

Kamusal yaşam: “Bir derneğin üyeleri veya eski üyeleri, bu derneğin sivil taraflara tanınan hakları kullanmasına izin veren yetkinin kötüye kullanılması gerekçesiyle iptalini talep etmelerini sağlayan yeterince doğrudan ve belirli bir kişisel menfaati haklı çıkarmaktadır.” [CE, 6 Kasım 2024, Association Anticor, no. 490435, B.](#)